

ЧОМУ ЛІТІЙ МАЄ ВИРІШАЛЬНЕ ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ЗЕЛЕНОГО ТА ЦИФРОВОГО ПЕРЕХОДУ ЄС

[ЄЗК](#)

[Європейський зелений курс](#), [ЄЗК](#)

Літій є одним із 34 критично важливих сировинних матеріалів, перелічених у Регламенті ЄС про критичну сировину, і ключовим компонентом у прагненні ЄС відмовитися від викопного палива та перейти на чисту енергію.

Регламент про критичну сировину (CRMA), нещодавно прийнятий Радою ЄС, прокладає шлях для європейської промисловості, щоб до 2030 року забезпечити 10% видобутку, 40% нафтопереробки та 15% переробки ключових мінералів. Новий законодавчий акт визначає два переліки матеріалів — 34 критичних і 17 стратегічних, які мають вирішальне значення для зеленого переходу. Літій є одним із невеликої групи дуже значущих критичних сировинних матеріалів.

Літій класифікований як ключовий компонент у прагненні ЄС відмовитися від викопного палива та перейти на чисту енергію, оскільки очікується підвищений попит на літій у зв'язку з масовим виробництвом акумуляторів, необхідних для електромобілів і систем зберігання енергії відповідно до плану енергетичного переходу ЄС. За оцінками Міжнародного енергетичного агентства, до 2040 року попит на літій у всьому світі зросте у 42 рази порівняно з 2023 роком.

Літій, надзвичайно легкий метал, відіграє вирішальну роль у сприянні зеленому та цифровому переходу, надаючи засоби для ефективного зберігання та використання чистої енергії як у стаціонарних, так і у мобільних додатках. Зберігання енергії відіграє вирішальну роль у кліматичному переході, допомагаючи вирішити проблему переривчастості відновлюваних джерел енергії, таких як сонячна та вітрова енергія.

Літій можна добувати з твердих порід або з (рідких) розсолів. Що стосується літєвих розсолів, то вчені проводять «чітке розмежування» між геотермальними літєвими розсолами і так званими саларами (солончаками), які зустрічаються в Чилі, Аргентині та Болівії, але не в Європі, де реальний потенціал є лише в родовищах твердих порід.

Європейська промисловість здебільшого шукає гідроксид літію, який підходить для виробництва літій-іонних акумуляторів разом з катодним матеріалом на основі нікелю, марганцю та кобальту — іншої ключової сировини в рамках CRMA.

Доступні ресурси

Оброблений літій здебільшого імпортується з Чилі (79%), Швейцарії (7%), Аргентини (6%), США (5%), а решта - з Китаю. Наразі ЄС імпортує 81% видобутого літію і 100% обробленого літію.

Хоча зараз ця сировина видобувається виключно за межами ЄС, було виявлено 27 родовищ у Європі — у Чехії, Фінляндії, Франції, Ірландії, Німеччині, Португалії, Сербії, Іспанії та Великій Британії — і близько десяти з них мають реалістичний сценарій експлуатації, найбільшим з яких є родовище Джадар у Сербії. Беручи до уваги поточну та можливу розробку цих десяти ділянок, геологи вважають, що до 2030 року самозабезпечення ЄС літієм з шахт може досягти 50% від попиту блоку. Поклади розрізняються по глибині і часто розташовані глибоко під землею. Португалія – єдина європейська країна, яка має чотири відкриті робочі шахти.

Виклики

Незважаючи на те, що закон CRMA прискорює видачу дозволів на видобуток і переробку, процеси видобутку корисних копалин тягнуть за собою сумнозвісну складну бюрократичну тяганину для отримання дозволів і будівництва. Інші проблеми можуть затримати літєві проекти в Європі. Соціальне схвалення, наприклад, було проблемою в Португалії та Сербії.

Нещодавнє наукове дослідження літєвих проектів, що розробляються в чотирьох країнах, стверджує, що португальський відкритий кар'єр Mina do Barroso project був єдиним бізнес-підприємством, яке зіткнулося з сильним опором з боку місцевого населення. Поточні проекти у Франції, Фінляндії та Великій Британії місцеве населення схоже схвалює, оскільки не було жодних ознак суперечок.

Ключову роль може відігравати те, чи є проекти «зеленими» або «коричневими», оскільки місцеві жителі, які живуть поряд з «коричневими» проектами, звикли до історії видобутку корисних копалин, де вся економіка залежить від гірничодобувних проектів. Проекти з нуля стикаються зі зростаючим спротивом через відсутність шахт у таких районах.

Найбільшою проблемою, особливо для посушливих регіонів, таких як Португалія та Іспанія, є споживання води. Зараз два літєвих проекти, що фінансуються ЄС, зосереджені на тому, щоб знизити рівень споживання води на 90% у порівнянні зі звичними підходами.

Ще однією невизначеністю щодо літію є потенційний успіх акумуляторів з іонами натрію, які можуть замінити попит на літій у довгостроковій перспективі.

Доцільність реалізації до 2030 року всіх проектів, які перебувають на стадії розробки, є ще одним питанням, яке може завадити досягненню цілей ЄС.

ЄС уклав кілька торговельних партнерств з країнами, які або видобувають літій, або визначили запаси з проектами, що перебувають на стадії розробки. Серед них Аргентина, Канада, Чилі, Демократична Республіка Конго, Гренландія, Намібія, Норвегія, Руанда та Узбекистан. Блок також посилив трансатлантичну співпрацю щодо критично важливої сировини, налагодивши партнерство зі США.

Детальніша інформація:

- [Новина на сайті Euronews](#)